

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Minden zsidóé

Alaposan ismerem az egész ügyet — mondotta Take Jonescu külügyminiszter a Keren Hajjeszód romániai és beszarabiai igazgatóinak. — Párisban a Palesztina-kérdés minden fázisáról tájékozódtem. A hosszú memorandumot, amely a kérdést ismerteti, el sem olvastam a leggyorsabb szakszerűséggel intézkedett, hogy a román hadügyi, közigazgatási és rendőrségi hatóságok akadálytalan szabadságát biztosítsák az ujjáépítési alap munkájának. A feszelen beszélgetés során kiderült, hogy Románia külügyminisztere igazi jóbarátja a zsidó Palesztinának, a visszatérés és az új honalapítás páratlanulálló történelmi tényének. Mintha volna is a távoli, szinte exotikus Palesztináról volna szó, hanem egy szomszédos területről, amely a román diplomáciát egészen közelről érinti. Igaz, hogy Take Jonescunak kiváló informátorai voltak Párisban, maga a zsidó békebizottság tagjai, Szokolov és Weizmann. De tagadhatatlan, hogy az egész csak azért ragadt meg az emlékezetében, mert nem valami közönséges kérdés, de olyasmi, amely méltán foglalkoztatja és izgatja a világ minden diplomátjának a fantáziáját. Mert nem Take Jonescu az egyetlen, aki nagyon rokonszenvesnek és támogatásra érdemesnek találja a zsidó nép felépítésének és ujjáépítésének az ügyét. A cseh köztársaság elnöke, Masaryk ugyanúgy magáévá teszi, mint Lloyd George s a francia politika ugyanúgy, akár az olasz. És Amerikában Harding elnöktől lefelé az utolsó kisvárosi magisztrátusig mindenki szeretettel és csodálkozással van eltelve a hazátlan nép bámulatos erőfeszítéseivel szemben.

„Rokonszenves és támogatásra érdemes” — mondja Take Jonescu. „A legmélyebb megilletődéssel figyelem a munkát” — mondja Harding. És Philadelphia város meg sem elégszik a rokonszenves és a megilletődés hangzatosával: belenyúl házipénztárába s egy félmillió dollárt ad a Keren Hajjeszódnak az építés céljaira. S mindazt, amit a diplomaták, az országok és a távoli városok hivatalosan csinálnak, utánukeselepszik a világ nem hivatalos tömegei, széplelkű névtelen polgárai. Amerika városaiiban a zsidók pártárnyalat nélkül adják oda keresetük tizedét a Keren Hajjeszódnak, ortodoxok, szefárdok, askenázők, munkások és szegényemberek. És Ausztráliában, ahol csak maroknyi zsidó él, sokszáz keresztény követi a keresztény Philadelphia példáját, bár nem súlyos dollárokkal, csak szerény fillérekkel. S mialatt az angolszász fajtnak e két legzselő kontinensén, Amerikában és Ausztráliában az emberiségnek ilyen testvéri megnyilatkozása jelentkezik, az angol Alsóházban az első és egyetlen Palesztina-támadó beszéd után feláll egy képviselő, Ken Worthy s kijelenti, hogy a Balfour deklaráció végrehajtása Palesztinában a háboru egyetlen szép és eszményi eredménye.

Mindaz a megértés, lelkesedés és bámulatlagon szép, nagyon jóleső, nagyon lelkesítő s ha anyagi támogatásnak nem is sok, határozottan nagy erkölcsi erő zsidó energiák összesítésére és fokozására. De a valóságban ezeknek az összesített és fokozott zsidó erőnek kell meghódítani az országot, nekik kell összehozni a Keren Hajjeszód összegeit, azokat a pénzeket, amelyeken a kétszer elpusztult két évezred után harmadszor is felépítjük s a kétezer éve hazátlan bolyongót földhözjuttatjuk. Mindenki másnak csak egy szép pillanat az ujjáéledt biblia-ország és az

ő visszatérő népe, de a zsidó népnek ez maga a mult, a vágyak kincses öröksége és a jövő multhatatlan álma. Minden zsidó lelkében ott él ez az álom, a cionista lelkében talán tudatosabb, de a többi lélekben is van olyan erős, hogy hatalmas teremtményenergiákat hord a mélysegeiben. Itt nincs és nem is lehet különbség zsidó és zsidó között: az egész nemzet az ország, az egész nemzet a gond és a verejték, a munka és a pénz, amellyel ujjáépítik. Nincs nézetkülönbség, nincs külön pártállás, nincs vallási elszigeteltség, nincs cionista, vagy nemcionista, csak zsidó van és aki zsidó, nem veheti le a szemét Európa keletéről, ahol porráégett házak küszöbéről kancsukával és szurronnyal a hátán újra a bizonytalanba kell futnia sokszázezer zsidónak és nem veheti le a szemét keletnek arról a másik földdarabjáról, ahol egy-egy helyen már zsidó szántóvetők

terelik tevéiket és öszvéreiket, zsidó városok emelkednek a pusztaságban, zsidó iskolák és főiskolák épülnek és az óvodákban a fűszeres bibliai nyelven beszélnek a pöttöm gyerekek. Amott Ukrajnában még sokan, nagyon sokan vannak, akik futnak és amott Palesztinában még kevesen, nagyon kevesen, akik szántanak, vetnek és építenek. Az ujjáépítési alapnak pénzre van szüksége, nagy pénzre, huszonöt-millió font sterlingre. Mi hiszünk a zsidó vágy örökkévalóságában, hiszünk a zsidó lélek erejében, hiszünk a zsidó szív elnemhülő melegségében. És bizalmunk az adakozó kézben, amely még nem felejtette el az atavisztikus mozdulatot, amellyel a templom idején keresménye és vagyona tizedét, a maaszert vitte el az ország fenmaradására Jeruzsálembé. Csak akarnotok kell és az épülő ország most már végérvényesen fenmarad a messi időknek!

Manifesztum az erdélyi parasztsághoz

A kormány az agrárreformért bizalmat vár a parasztoktól — „A tiétek lett a föld”

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A kormányválságban a tegnapi várt döntés nem következett be és emiatt a királyi pár külföldi útja újabb halasztás szenvedett. A kormány ma manifesztumot intézett az erdélyi parasztsághoz, amelyben rámutat arra, hogy az erdélyi agrárreform megalkotásával ütött számukra az igazság órája. A manifesztum szövege így hangzik:

„Minden a tiétek...”

„Ütött az igazság órája. Ezer éve vártok erre, most végre megjött. Örvendjétek örömmel telt szívvel, mint ahogy mi is így adjuk nektek a földet, amelyet hosszú idő óta megdolgoztatok. Mától fogva a tiétek ez a föld. Így határoztuk el mi, a kormány és az ország parlamentje a most megszavazott agrártörvénnyel. Így határozott Ófelsége, a király a törvény aláírásával.

Ez a törvény nektek és gyermekeiteknek örök tulajdonul ad több mint 2 millió katasztrális hold megművelhető földet, ezenkívül több mint 600.000 katasztrális hold közlegelőt és erdőt. Mind ezt a földet a holtkezi birtokokból és a nagybirtokok jószágaiából vettük el.

A föld árát oly alacsonyra szabtuk, hogy a legnagyobb könnyűséggel fogjátok fizetni. Egy kataszter holt föld értéke a 1918. évi vidékenkénti bérletdíj 20-szorosa, a koronát egyenlő értékűnek véve a lejél. Ezen összegből az új tulajdonosok csak 60 százalékot fizetnek, a többit az állam fedezi, a 200.000 leien felüli vagyonokra kivett vagyonadóbból.

A Consiliul Dirigent annak idején kiadott rendeletén túlmenően, ez a törvény a kisajátítást kötelezően elrendeli és sokkal nagyobb mértékben egyszerűsítve megszűntette régi szenvedéseiteket. Minden a tiétek, mindnyájatoké, erdélyi, bánáti, körösi és máramarosi parasztok, nemzetiségi különbség nélkül, mert a mi jogunk mindnyájatokra érvényes.

„A szabadság után igazság”

Amidőn mindezt kijelentjük, mielőtt a földosztást megkezdjük forduljunk első gondolatunkkal Ferdinánd király Ófelsége trónjához, mert ő volt az, aki népe iránt érzett szeretetéről elsőszóban adott kifejezést leghőbb vágyatoknak. Másodsorban azt kérjük, hogy amikor az első barázdát vonjátok saját földetekre, hajoljatok ekéitek fölé és imádkozzatok mindazoknak a katonáknak lelki üdvéért, akik életük árán váltották meg számotokra a földet és a szabadságot.

Meg vagyunk győződve, hogy megteszitek ezt a két kötelességetek annnyival inkább, mert amikor Gyulafehérvárt mint egy embert mondtátok ki az egyesítést, nem kötöttétek ezt semmiféle feltételhez,

mert jól tudtátok, hogy miként a szabadság Bukarestből jó, az igazság is onnan fog jönni.

Magunknak, pártunknak, a néppártunknak, amely elsőszóban egyesítette zászlaja alatt az összes románokat a Tiszától a Dnyeszterig, magunknak nem kérünk egyebet, minthogy legyetek továbbra is azon bizalommal irántunk, mint eddig, hogy továbbra is dolgozhassunk a haza javára. Ha megvan ez az alap, mindnyájatoknak szeretete, úgy tovább megyünk előre, elnyomva az alacsony szenvedélyeket, amelyek nem zavarhatják meg az ország tiszta örömet. Megmaradunk a kötelességteljesítés útján, hogy munkánkat elvégezhessük.

Ma, amikor az agrárreform örök törvénné vált és a föld a tiétek lett, úgy mint regábeli, beszarabiai és bukovinai testvéreiteké, ma az igazság győzött, megerősítve hazánk alapjait. Ma az ország összes parasztjai ősi földjük urai és az ország hatalma a többség kezében van. Hazánk ereiben új vér kering, mely mindenütt új életre hív.

Gondoljatok minderre Erdély, Bánát, Körös és Máramaros parasztjai és azzal a gondolattal munkáljátok meg saját rögötöket, munkátok gyümölcse mindnyájatok boldogsága lesz és dolgozzatok bizva Istenben és Románia jövőjében.

A manifesztumot Averescu tábornok miniszterelnökön kívül Groza Péter erdélyi miniszter és Goga Oktávián művészeti miniszter írta alá.

A magyarországi r. kövirádsok ügye

A bukaresti lapokban legutóbb egy közlemény jelent meg, melyszerint a Budapestben idős nemzetközi bizottság, melynek az volt a feladata, hogy megállapítsák azt a kárt, amit a román csapatok a megszállás ideje alatt Magyarországnak okoztak. Romániát 54 milliárd korona lefizetésére kötelezte. Illetékes helyen cáfolják ezt és kijelentik, hogy a román kormány erről mit sem tud és hogy a kártérítési összeg megállapítása a párisi ellenőrző bizottság hatáskörébe tartozik, amely eddig még nem is foglalkozott a kérdéssel. Mihelyt a kérdés tárgyalás alá kerül, a román kormány okmányokkal igazolni fogja Románia kárát a német invázió alatt.

As új magyar követ beiktatása

Bukaresti jelentés szerint ma délben 12 óra körül nagy ünnepek keretében folyt le gróf Zichy magyar követ beiktatása. A magyar meghatalmazotti miniszter Skeleti alezredes királyi szárnysegéd kíséretében diszhintóban érkezett a királyi udvarba. Amikor a hintó az udvarba herobogott, a katonai zenekar a magyar himnuszot játszotta. Az ünnepegen, amelyet a könyvtárhelyiségben tartottak, jelen volt Take Jonescu külügyminiszter, Misu királyi személyekörűli miniszter és Angelescu, a katonai iroda főnöke.

le & Co.
ártmányu
C
RLAT
p, 3/10 és 4/10
napi árban
2074-1
STRA
k rt. áru-
ZATMÁR)
YRAKTÁR
ERÜLETÉN
RCUR.“

ha fionn!
kötő akar!

M. és Tsa
Ferdinand No. 21.
Vesselényi-utca)

IN ARAD
k F.-utca) 40.
n-Cork-Werke
Telefon: 30

ruházban
888
Vesselényi-a.) 19.

elvé
nyvek!

szervezete 4.-
pajza. Népzsidók testi
iszikái táb... 12.-
ber regény,
ításában... 12.-
követelése 4.-
3.-
s gyönyörű
ordinálásban 12.-
or kiadás... 50.-
5 igazi zsidó
esti meg azo-
et, melyeket
10.-
4.-
ó regény, az
kötői szép-
15.-
k a pénz előzetes
könyvosztályánál.
ak kedvezmény.

FIAT
NÁS
DAGEAL

és leg-
éggel
asabb
Kü-
és
adón

Bucuresti,
lephon 2-2

A zsidó színészetet egyenjogúsították

Isac Emil nyilatkozata — A zsidó színészet mai állása

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Abból az alkalomból, hogy Bécsből a közeli napokban egy jiddis színtársulat érkezik Kolozsvárra, az "Uj Kelet" munkatársa meglátogatta dr. Isac Emil Erdélyi színészeti főfelügyelőjét. Dr. Isac, aki meleg érdeklődéssel tanúsít a zsidó színházügy iránt, a következőket volt szíves kijelenteni:

— A zsidó színészetet nem tegnapról ismerem. Régebben, amikor sürűbben jártam Bukarestbe, szívesen ellátogattam a Segall és Rubinstein-féle együttes előadásaira. Ezek ugyanis román szargonban beszélnek, vagyis a német szargonukba sok román kifejezést kevernek. Importált irodalmuk van, amit kifejezetten igyekeznek a román viszonyok szerint becsületes igyekezettel a román viszonyok szerint bemutatni. Művészi igyekezettel nem tartanak lépést az eszközök, amelyek segítségével a színészek reprezentábilissá lehet tenni. Szegényes díszletek fölött rendelkeznek és nincs megfelelő orchesterük.

— A román színművészeti minisztérium milyen állást foglal el a jiddis színházakkal szemben? — kérdeztük.

— Teljesen egyenrangúnak tekinti a többi nemzetiség színészetével. Épen ma kaptam kézhez a bukaresti kormány egy rendeletét, amely szerint a zsidó nyelven tartott (limba evreac) színelőadások akár állandó színházban tartanak, akár turnéban játszanak, ha politikai aggályok nem merülnek föl a társulat egyes tagjai ellen, a játszási engedély minden esetben megadandó. A kormány ezzel is a legteljesebb mértékben a zsidó kultúra egyenjogúsítását dokumentálja, amint hogy minden más téren is a demokrácia elveit igyekszik érvényesíteni.

— A rendelet héber színházokról emlíkezik meg. Vajon a jiddis színházakra is vonatkoznak a rendelet kedvezményei?

— Ugy tudom, hogy az országba és széles körzetben az országon kívül, héber színház nem működik még. A rendelet nem vonatkozhatik másra, mint a jiddis nyelven tartott előadásokra.

— A darabok cenzuráját ki végzi? — kérdezte munkatársunk.

— Cenzura ma már a régi értelemben nincs, inkább approbálás van. Ha itt fognak játszani, valószínűleg a Zsidó Nemzeti Szövetségét fogom megkérni az approbálásra. Remélem, politikai konfuziója nem lesz ott és ha jó erők játszanak, a helyi zsidóság szívesen elmegy az előadásokra.

Isac főfelügyelő érdeklődött a zsidó színészeti ügy iránt, amit lényeges kultúrtenyezőnek tart. El-

mondta, hogy Londonban sokat járt jiddis színházakba, ahová az angol irodalmi előkelőségek is szívesen ellátogattak. Nem az exotikum kedvéért, hanem mert szintizta művészetet lehetett ott élvezni. Egy Szulamit előadás páratlanul szép és artisztikus volt de éppen olyan bravúrral játszottak klasszikusokat és modern francia darabokat is.

A zsidó színészet, amely — a purimi játékoktól eltekintve — vallás-erkölcsi okokból nem fejlődött úgy mint más nemzetek színjátéka, csak az utolsó-évtizedekben lett önálló és pedig olyan városlakókban, ahol a zsidó tömegek számára esztétikai szükségletet elégít ki. A színészetnek kulturális hatása a zsidó népre nem lehetett; a zsidó nép természete szerint a látványosságokat nem kívánta. Egy nép, amely évezredek óta, a leglehetősebb körülmények között nem ismert analfabétát, amelynek gyermekei már négy éves korukba már a Bibliát, hét éves korukban exegézist tudtak és tizenhárom éves korukban bonyolult talmudi tételekről vitakoztak, egy nép amelynek egy és idegrendszere magasabb fölismerésekre van berendezve, az ilyen nép gyermekeit egyes emberek színpadra sürűsített vídám vagy tragikus sorsa nem érdekelték. Csak amikor a zsidó tömegek a falvakból nagyobb rajokban igyekeztek a városokba és itt az ipar ősi életmódjukat átférelték, amikor belső, szellemi forradalmak új érzéseket és gondolatokat préseltek zsidó idegekbe, akkor kezdődött a nagyobb zsidó centrumokban a zsidó színészet. Mindjárt súlyos társadalmi problémákat feszegető darabokkal kezdtek; Lear királylyal, Nórával, Egmonttal és nem utolsósorban Lessing Nathánjával. A naturalizmus nem vonulhatott be hozzájuk, csak olyan ember irásával, aki vér volt a vérükből. Schelom Asch „Bosszuálló Isten” című komor, a gettó zsidóság sok belső fonákosságát marcangoló kritikáló darabja tette az első lépést különösen a zsidó proletár-tömegek ilyen irányú befolyásolására. Azóta a zsidó nép szívesen jár színházba, de a könnyű, tisztára „mache”-darabok sem érdeklik. Nagyobb benső fajsúlyánál fogva és mert régi sorsa elmélyedésre kényszerítette, inkább olyan darabokat szeret, amelyek nagyobb perspektívát nyújtanak, vagy a haladás nagy ügyét szolgálják. Nagyon gyakran vannak Shaw és Ibsen darabok műsorán.

Ugyanez áll nagyjából az amerikai zsidó színészetre, noha az amerikai operettláz hatása alatt, Neworkban és Chicagóban a zsidó színházak inkább a zenére fektetik a fősúlyt.

— A szövetségesek amerikai tartozása. Párisból jelentik: Egyik angol lap statisztikát közöl a szövetséges államoknak az Egyesült-Államoknál levő tartozásairól. Eszerint Franciaország 71,000,000 font sterlinggel, Anglia 102,000,000 font sterlinggel, Olaszország 40,000,000 font sterlinggel, Belgium 8 1/2 millió font sterlinggel tartozik az Egyesült-Államoknak.

— Massaryk elutazott Rómából. Rómából jelentik: Massaryk csehszlovák köztársasági elnök ma Rómából elutazott. Elutazása előtt kihallgatáson jelent meg a királynál.

Augusztus 15-ig átadják Nyugatmagyarországot

Antanttiszték utaznak Sopronba — A nemzeti hadsereg létszámát már leszállították

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A trianoni békeszerződés ratifikálásáról szóló okmányokat július 26-án kicserélik. Ez aktus után a legsürgősebben hozzálatnak a szerződés határozatainak végrehajtásához. Ide tartozik elsősorban Nyugatmagyarország átadása és a leszerelés végrehajtása. Ezzel egyidejűleg a jóváhagyási, valamint a határmegállapító bizottság tagjai Magyarországra utaznak.

Nyugatmagyarország ügyében Ausztria az átadás előtt nem hajlandó már semmiféle újabb tanácskozásokba bocsátkozni. Hivatalos antantköröktől származó hírek szerint Nyugatmagyarország átadása augusztus 10 és 15. között meg fog történni. Az átadás ellenőrzése céljából 250 antantiszt utazik Sopronba. Az átadás magyar részről minden valószínűség szerint simán fog megtörténni.

A leszerelés ügyében a magyar kormány hivatalos sajtóirodájára azt jelenti, hogy a nemzeti hadsereg létszámát máris lecsökkentették a trianoni szerződésben előírt 35.000 főre, anélkül, hogy a szövetségesek lefegyverzési bizottságát bevárták volna. A leszerelt tisztak nagyrészt a rendőrségnél, pénzügyőrségnél és más közhivatalokban alkalmazták.

Beniczky Ödön vádjaira vonatkozólag a vizsgálatot megindították, de az nem fogja sújtani az igazi bűnösöket. A magyar kormányának ugyanis az az álláspontja, hogy azok ellen nem indít eljárást, akikre az amnesztia-rendelet amugy is kiterjed. Már pedig, ami a kurzus-bűnököt illeti, az amnesztia igen tágkörű. Kezdemények alá esnek aszerint mindazok a bűncselekmények, amelyeket a kommün bukása után „érthető felháborodásból” követtek el. Misessem természetesebb, minthogy Héjjasék bűncselekményeinél ezt a nemes indokot meg fogják találni.

Tomasányi igazságügyi miniszter törvényjavaslatot terjesztett a ház elő a hazaárulók vagyonának elkobzásáról. Ez a törvényjavaslat közvetlenül érinti a Károlyi-hitbizományt is és lényege az, hogy a hitbizományt nem köböz-zák el, hanem csak tulajdonosát fosztják meg birtoklásától. A birtok azért továbbra is a Károlyi-család tulajdonában marad.

Családi életetek bensőségét és melegét fokozták, ha gyermekeik jövőjét megalapozó Tarbutnak adományozták ünnepségeik alkalmával.

Tizedik fejezet

Kosszarvak reccogó túlkölése adta hírül a tanyázó pásztoroknak és minden arra vetődő idegennék, hogy adullami Chira és messzihatalmas Juda emberei bafejezték a nyírást és szívesen látnak vidám, boros áldomásra minden becsülettel járó vendégbarátot. Férfitagdozás volt ez, egy nap, egy éjjel tartó pásztori multság, kevert borral és pihentető elmélázásokkal, asszonyszemély nem volt közelében, valaminthogy nem is lett volna illendő leányok viháncolásával, asszonyok magukéltelésével rontani férfiak komoly vigasságát. Itt minden a maga kedvéért volt, bor a bor kedvéért és fiatalok duhajkodása, a maguk izma-inak való komoly örvendezés, nem pedig erők fitogtatása asszonyi szemek előtt. Sátrak hűvösében, vagy szabad ég alatt, puha fűnön ülnek vagy heverésznek, nagyokat hallgatnak avagy levegőbe pattanva rikoltanak szüles jókedvükben, ki boros korsót szorongat, ki nyár-sat forgat a tűz fölött és nincs semmi megkötője vagy unott biztatója a szabadjára eresztett kedvnek.

A gazda sátorában ott ülnek az öreg birkások, tisztas férfiak és a családhoz számított, mert így illik az, becsületes hűségben eltöltött élet után.

— Aram-Naharajmban két n retü bir-kákat nevelnek a gazdák, — beszélt Jórám, a tevecsdarás, egy cseresképü juhász.

szeme kidüledt, de hiáltani nem tudott, mert Astarót keze összeszorította a torkát. Azóta el is vesztette a hangját, néma lett és a feje mindig reszket. Rettentő dolog történni lehetett ottan véle.

Eliórá, a kanaánita asszony ludhörösen borzongott össze és a sémita Támáron is erőt vett valami megmagyarázhatatlan borzadás.

— Mondom is mindig, az én Juda uramnak, — fecsegett a vén cseléd, — hogy nem jó dolog, ha avatatlan ember mindig közelében van Astarótnak. De hiába beszélnek nekik, mióta Alit felesége is utána halt két fiának, azóta nagyon is megkeseredett az ő szíve és minden este együtt áldozik a kadésákkal Astarót oltárán. És nem fél az, se embertől se istenektől. Ő bizonyosan nem fogja megkerülni a karavánutat, se az Astarót üres ligetét Petach-Enájmban, pedig bizonyos, hogy meg ma megérkezik. Csak valami baja ne essen.

Támár tágranyilt szemekkel meredt az öreg tevecsdarásra. Kezét lüktető homlokára tapasztotta, mint akire a Rossz nehezkedik, testén végig futott a hideg és még egyre úgy nézte Jórámot merev, kitágult szemekkel, sápadt arccal, meg-megránduló szájjal, mint a kóros alvajáró, a teliholdat, éjszakán. Aztán megrázkódott merev teste, keze lecsuszott homlokáról, fejét fölvetette és két fekete mély szeme olyant villant, mint amikor kovakövet ütnek acéldarabra sötét szobában.

Támár

— Kis regény —

Irtá: Giszkalay János (18)

— Én már megyek is, — mondotta végre Jórám, fölkel és mélyen meghajolt a két nő előtt. — Hosszu utam van az usztatóig, holott is a nyírók már végeztek munkájokkal és boros lakomával üljük meg a mai estét. Innen pedig elviszem jóhíreket Rubén gazdának, hogy bekességben vagytok.

— Közel van az usztató, — mondotta Alit, mivelhogy jól ösmerte a járást, — a karavánut odavisz.

— Az istenek óvjanak tőle, — sietett a válasszal Jórám, — hogy a karavánuton végig menjek, holott ottan van az Astarót ligete és a kadésák üres háza.

— Különös dolog az Jórám, — mondotta Támár halovány mosollyal, — te messzi kerüled a kadésák házat, a Jakob fia meg...

— Bizony, — kapott a szón a vén cseléd, — veszedelmes dolog az, közelébe menni ilyenkor Astarót ligetének, mikor is magára van hagyatva. Sok évvel ezelőtt egyik cselédem bemelegkedett a kadésák házába, holott távol voltak az Astarót ünnepén, úgy mint most is, és valami borzasztó történhetett ott vele. Remúten rohant ki az üres házból,

Az erdély

A bud megindított ölt. Szász Z és Bánóczy pesti főkapitános is, aki tanácsos és volt. Szász vették őrizte akik a Bécs szági hírek. Ádám letart nyeit ebben szintűleg el kurzushatós tóztatásban.

Persia legrégebb m Károlyi-forr budapesti r mányak

kereszténys. A kurzus k eredeti poli történet meg

bujdosnia k volt, fanatik kor Friedric fedezték fel

Persian Ád kitarított a Nem adta zetgyűlési v

szocialista dályozta ab figyelte az

nosította m nek, bátorh erélyesen v got. Most a volt a legiz

az időt, ho Persia leg még ne

üldözése. A Budapesti letartóztat

zet erélyes kormányho ujságírórtárs

ban tiltakoz magyar kor

Tavasza, ó a mi gyapi — M

— felelt a kedve bökö testvér és Chira vében rács

— Re — de a b hogy ragyo

Es az gosra hajta Juda

volt a szája előretudott, ideje, nagy rok között. amióta Józ zott, mint Nyíratlan b sűrűségét s Mondják, így meg és arcába összehuzot rázdába to senki se

gatni, vag Jóságai va gyorslabu emberek r

Az erdélyi újságírók tiltakozása a budapesti újságíró-letartóztatások ellen

A bécsi újságírók szakszervezete is tiltakozik — Persián Ádámot is letartóztatták —

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A budapesti sajtó bátor munkásai ellen megindított hajszája egyre nagyobb méreteket ölt. Szász Zoltán, Berkes Imre, Gergely Győző és Bánóczy László letartóztatása után a budapesti főképítványok őrizetbe vette Persián Ádámot is, aki a Károlyi-kormány alatt miniszteri tanácsos és a katolikus egyház kormánybiztosa volt. Szász Zoltánt és a többi újságírót azért vették őrizetbe, mert állítólag ők voltak azok, akik a Bécsben megjelenő lapokat magyarországi hírekkel és tudósításokkal ellátták. Persián Ádám letartóztatásának indokait és körülményeit ebben a pillanatban nem ismerjük, valószínűleg ellene is olyanféle vádat emeltek a kurzushatóságok, mint Szász Zoltán és letartóztatásában levő kollegái ellen.

Persián Ádám a keresztény sajtó egyik legrégebbi munkása. Sok éven át, — egészen a Károlyi-forradalom kitöréséig, — az egyetlen budapesti néppárti lapnak, a klerikális „Alkotmány” munkatársa volt. Politikailag keresztényszocialista, az is maradt mindvégig. A kurzus kilengése és elfajulása sem tudta eredeti politikai felfogásától eltéríteni. Vele történt meg, hogy már a kurzus első heteiben hűjódni kellett neki, aki pedig keresztény volt, fanatikusan keresztény már akkor is, amikor Friedrich és a többi kurzisták még nem fedezték fel magukban ezt a keresztényi erényt. Persián Ádám a kurzus alatt is becsületesen kitartott a Károlyi-forradalom eszméi mellett. Nem adta oda magát a kurzusnak. A nemzetgyűlési választásokon fellépett keresztényszocialista programmal, de a terror megakadályozta abban, hogy megválasszák. Megvetéssel figyelte az eseményeket, amelyekkel nem azonosította magát. Ellensége volt a zsidóüldözésnek, bátorhangu és röpiratot írt, amelyben erősen védelmébe vette az üldözött zsidóságot. Most azután a kurzus, melynek talán ő volt a legizőbb ellensége, elérkezettnek látta az időt, hogy a bátor újságírót elnémsza.

Persián Ádám letartóztatásával valószínűleg még nem ért véget a budapesti újságírók üldözése. Arról egyelőre nincs hírünk, hogy a Budapesti Újságírók Egyesülete mit tett eddig letartóztatott tagjai érdekében, Bécs azonban már megmozdult, a bécsi újságíró szakszervezet erőshangú táviratban fordult a magyar kormányhoz és követelte Szász Zoltánnak és újságírotársainak szabadonbocsátását. E táviratban tiltakozik a bécsi újságírói szakszervezet a magyar kormány önkényes eljárás ellen. A

bécsi szakszervezet ezzel még nem elégszik meg; felhívást intézett a világ összes újságírói szervezeteihez és hasonló lépésre szólítja fel azokat. Az Erdélyi és Bánáti Újságírók Szervezete ugyancsak tiltakozik budapesti kollegái üldözése ellen. A kolozsvári „Ujság” munkatársának javaslata alapján péntek este a szervezet kolozsvári központja ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a budapesti újságírók egyesületéhez a letartóztatott budapesti újságírók érdekében a következő táviratot intézik:

Budapesti Újságírók Egyesületének

Budapest.

Megdöbbenéssel értesülünk róla, hogy újságírói munkájuk miatt Szász Zoltánt és több újságíró társunkat letartóztatták. A magyar szellem szabadságérdekeinek súlyos megsértését éreztük ebben a tényben. Amde az emberiségi jogoknak is épen olyan fájdalmas megsebzése ez a tény s habár mi más államban élünk is, mégis megrendítve és veszélyeztetve érezzük e tény szabadságfojtó hatásai miatt magunkat. Ennélfogva mint magyarok is, mint az emberi jogok munkásai is tiltakozásunkat fejezzük ki afölött, hogy újságírotársainkat meggyőződésükért letartóztatták. Budapesti kartársainkat nyomatékosan kérjük, hogy tiltakozásunkat érvényesítsék és a letartóztatott újságírók kiszabadulását nevéükben is követeljék. Kérjük továbbá budapesti kartársainkat, hogy a sajtó világszabadságáért való együttérzésünkől merítsenek erőt a szabad véleménynyilvánításért folytatott küzdelemhez. Bajtársi érzéssel kívánjuk igaz küzdelem fényes sikerét.

Az Erdélyi és Bánáti Újságírói Egyesület kolozsvári központi szervezetének egyhangú határozata alapján,

a választmány.

Ez a távirat, amely Szász Zoltán és a többi letartóztatott újságíró szabadlábrahelyezését követeli, egyúttal a meleg rokonszenv megnyilatkozása is ama budapesti magyar újságírók mellett, akik becsületes újságírói munkájukért, bátorságukért most a kurzus dühének az áldozatai.

Im én ani li, mi li? Vöim lö achsáv, émataj? Teljesítse minden becsületes zsidó ember kötelességét a Keren Hajjeszóddal szemben!

Tavasza, őszre is nyírás van ottan, de azért a mi gyapjunk mégis finomabb.

— Mit értenek ahhoz a tevecsdorsók! — felelt a ravaszkepű juhász és ujjával incselkedve bökött a Jórám mellének, — ígyünk testvér és ne törődjünk a mások dolgával.

Chira, az adullámi pásztor, hangos jókedvében rácsapott a Juda vállára.

— Rossz kedvűnek látszol Juda testvér, — de a bor megörvendeztetni a halandó szívét, hogy ragyogóbb legyen az arc, mint a drága olaj.

És az adullámi Chirai, a Juda barátja magosra hajtotta boroskancsóját.

Juda unott részvétlenséggel nézte. Keserű volt a szjének íze és nem tudott örülni az előretudott, szokásból-mulatozásnak. Pedig jóideje, nagyon is tivornyás híre járt a pásztorok között. Feleségének halála óta, vagy talán amióta József öccse elveszett, úgy megváltozott, mintha testét lelkét kicserélték volna.

Nyíratlan haja már a vállát verte és fekete sűrűségét szürkére festették a fehér szálak. Mondják, hogy egyetlen este alatt őszült így meg ez a negyven éves erős férfi és arcába kemény vonások vésődtek. Mindig összehuzzott sűrű szemöldöje két sötét bárdzabába torlottak és mondják, hogy azóta senki se látta mosolyogni Judát, csak hallgatni, vagy kacagni. Mert kereste a kacagást.

Józsaival nem igen törődött, napbósszat elült gyorslabu tevéjén, vagy vágató őszvérén és az emberek riadtan kerütek ki, vagy alázatosan

bököltak előtte, hahogy már el nem kerülhetek, mivelhogy nagyon is félték labirhatatlan erejétől és vadságától. Hetekig mást se csinált, csak Chacorra lesett, régi allenségére, nyomában járt, hajszolta a hegyek között, de hogy végre is Chacór belé vette magát erős városának falai közé, jobb alkalomra halasztotta a leszámolást és föl hagyott az üldözéssel. De valami láthatatlan féreg, valami titok egyre marta nyugtalan lelkét, hogy úgy megásgaskodott kinjában, mint a cölöphöz pányvázott nemesvérű mén, akinek éles karmu tigris ugrott nyakába és torkát harapja. Fárasztó kóborlásai közben sokszor léptetett el egy-egy szent aséra előtt és Astarót házai hívogatón intettek feléje. De kanaánita fájtalanságotól irtozó sémita lelke nem akaria észrevenni őket.

Mig aztán egyszer, gögös keserűséggel berugta maga előtt a kadésák ajtaját. És azóta szakadatlanul ott éjszakázott, tivornyázott, szerkezett az asérák sorvasztó, lélekvesztő misztériumaiban, Astarót lányai között, ő, az Ebreus Juda, fia annak a sátorlakó fejedelemnek, aki Mamré ligetében felperzselté Astarót házat.

És a vad Ebreusnak messzi-nagy híre kelt az asérák környékén. Astarót lányai, a kadésák úgy beszéltek róla és elpusztíthatatlan erejéről, mint aki már minden porcikájával hozzájuk tartozik. Sela fiának házassága felől is őket kérdezte meg és a Bál-Zevuv prófétáit.

(Folytatjuk.)

Az új tőzsdetörvény és a kolozsvári tőzsde

Az utolsó akadály is elhárul

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az „Uj Kelet” tegnap megírta, hogy új tőzsdetörvény készül. Megalkotásában részt fognak venni az összes érdekeltek, hogy a törvény mindenben megfeleljen a kívánalmaknak. Az új tőzsdetörvény különösen a csatolt területeket érinti, amennyiben ugyszólván kizárólag a Kolozsváron felállítandó tőzsde terve tette aktuálissá. Ismeretes ugyanis, hogy a jelenleg érvényben lévő törvény a fővároson kívül csak árutőzsde létesítését engedélyezi és az egyetlen értéktőzsdét Bukarestnek tartja fenn.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara, amely a tőzsde felállításának körülményeit állandóan figyelemmel kíséri, az új tőzsdetörvény előkészítésével kapcsolatban a következő információt adta:

— A kamara örömmel üdvözlöi az új törvény megalkotására irányuló munkálatokat és reméli, hogy azok mindenben a közérdeket fogják szolgálni. Képviselőtünkben még ma a fővárosba utazik Caciula titkár, aki érdekeinket érvényesíteni fogja. Mihelyt a törvény elkészül, a tőzsde felállításának utolsó akadály is megszűnik. Székházunk visszaadárát már eleve biztosították, a helyiség kérdése tehát nem okoz gondot.

A tőzsdetagok különben szép számban jelentkeznek. Legnagyobb részük mezőgazda és kereskedő, de ha az értéktőzsde létesítése is biztosítva lesz, bizonyos, hogy a bankok jelentkezése is megkezdődik. Ezek a tagok fogják rövidesen megválasztani a tőzsdetanácsot.

A kamara információja alapján bizonyosra vehető, hogy a tőzsde előkészítése nemsokára nagyobb lendületet vesz és megnyitására még ez év őszén sor kerülhet.

Kilakoltatások a felebbezés ideje alatt

Milyen esetben jogos a kiköltöztetés — Popovic rendőrprefektus nyilatkozata

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az utóbbi időben a lakásrekvirálások körül ismét számtalan anomália fordult elő. Ezek között a legsúlyosabb és legjogtalanabb az, hogy az egyes rekvirálások ellen beadott felebbezés felett való döntést be sem várva, a rendőrség végrehajtja a kilakoltatást. Ez a rendszer annyival súlyosabb, mert a lakók, amíg a felebbezés felett nem döntenek, nem is néznek más lakás után és így a kitelepítésnél rendszerint fedél nélkül maradnak. De nem kevésbé hátrányos az üzlet és irodatulajdonosokra, akiket a hirtelen kiköltöztetés anyagilag is súlyosan érint.

A rendőrségi végrehajtó közegek intézkedésének jogossága felől megkérdeztük Popovic Valér rendőrprefektust, aki munkatársunknak a következő magyarázatot adta:

— A rendőrség csak abban az esetben lakoltat ki valakit, ha erre nézve a lakáshivatal a rekviráló jegyzen kifejezetten utasítást ad. Minden olyan esetben, amikor a rekviráló jegyzen nincsen rajta ez a kitétel: „Kerhatalommal végrehajtandó”, a kilakoltatás nem jogos és nem történhetik meg. Mindenkinek, akit ki akarnak lakoltatni, joga van elkérni a rekviráló jegyet és a kiköltöztetés jogosságáról meggyőződni. Ha a kilakoltatást a lakáshivatal írásos utasítása nélkül hajtják végre, a végrehajtó közegek ellen feljelentést lehet tenni a rendőrségen.

A rendőrség egyébként igyekszik a jogos kilakoltatások esetében is humanusan eljárni. Az olyan kilakoltatási utasításokat, amelyeknek kitűzött végrehajtási időpontjában a kilakoltatandónak más lakása még nincsen, a rendőrség nem hajtja végre.

A rendőrprefektus kijelentései mindenestre megnyugtatólag hatnak, de ha e kijelentésekkel egyidejűleg a hivatalos állásponttal szemben mégis ellenkező esetek történnek, a rendőrprefektus, aki szigorúan törvényes felfogásáról több ízben tanuságot tett, segítsen a jogtalanságokon és a hatalmi tulkapásokon.

nek az öreg aládho: számi hűségben el t n retü bir szélt Jórám, a juhász.

Ujabb felkelés veszedelem Felsősziléziában

Az irek elégedetlenek az angol ajánlattal —
Az angol és a francia diplomácia versengése

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

Páris, július 22. Az angol-ir tárgyalások új fázisba jutottak. Lloyd George felajánlotta De Valerának azt a maximumot, amit az angol kormány adhat. Az angol miniszterelnök ajánlata két részre oszlik. Az első és pillanatnyilag ez fontosabb az ireknek, széles politikai jogokat ad. A másik pénzügyi jellegű és gazdasági koncessziókat ajánl fel. Ami a politikai részt illeti,

Irország olyan autonómiát kapna, mint amilyen autonómia Délsziléziának és Ausztráliának van.

A gazdasági természetű engedelmények szintén jelentős függetlenséghez juttatnák Irországot. Az angol kormány hozzájárult ahhoz is, hogy az irek külön Ulster-gárdát állítsanak fel. Bár az angol javaslat rendkívül előékeny, az még nem bizonyos, hogy De Valera elfogadja-e. De Valera ugyanis az autonómia gondolatát sokkal szélesebbnek és nagyobb mérvűnek tekinti, mint amilyent Anglia Irországnak adni akar. De Valera mindenesetre visszautazott Irországra, ahol a sinfein vezetőknek be fog számolni tanácskozásairól.

A washingtoni leszerelési konferencia ügyének egyelőre nincsenek újabb fejleményei. A végleges japán válasz még nem érkezett meg Washingtonba. A washingtoni japán nagykövet folytatja informatív jellegű megbeszéléseit Hughesszal. Ha azt befejezte, Tokióba utazik, ahol be fog számolni tárgyalásainak eredményéről kormányának.

Ettől a beszámolótól függ a japán kormány válasza.

ettől függ tehát az, hogy Japán elmegy-e Washingtonba. A kínai kormány már választott Harding meghívására. Bejelentette, hogy elküldi

Interpelláció Romániáról a görög kamarában

Törökország békülni akar az antanttal — A front eseményei

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

Páris, július 22. Törökország belső helyzetével foglalkozik az „Ikdám” című török újság. Az „Ikdám” sokkal engesztelékenyebb, mint legutóbb általában a török lapok voltak. A török sejtő, míg Kemal csapatai győzelmesen vonultak előre Kisáziában, ellenséges hangon emlékeztek meg a szövetségesekről, amelyek Törökország aspirációját nem engedik érvényesíteni. A törököknek, — írja most az Ikdám — szükségük van a szövetségesekre, mert az antant támogatása nélkül Törökország nem tud megállani a lábán. Azután a török-orosz viszonyt említi meg. Törökország nem lehet kommunista állam, — folytatja — mert Oroszországnak nincsen ipara, kizárólag agrárország és ipari szükségleteit kénytelen a nyugati országokból beszerezni. Igaz ugyan, hogy egyezmény jött létre a törökök és oroszok között, ez azonban csak ideiglenes jellegű és addig lesz rá szükség, míg a muzulmán szuverenitást megsérteni nem akarják.

A görög kamara most a kisázsiai események hatása alatt áll. A kamarában interpelláció hangzott el, amely felvilágosítást kért Románia magatartásáról. A külügyminiszter válaszolt az interpellációra. Valaszában bejelentette, hogy Románia a Balkán-kérdésben jóindulattal semlegességet tanúsít. A bolgár kormány az esetleges bolgár-görög konfliktusról elterjedt hírekkel kapcsolatban szükségesnek tartja, hogy nyilatkozzék. A nyilatkozat elmondja, az utóbbi időben sok olyan hír terjedt el Bulgária külpolitikájáról, amely a külföld előtt azt akarja elhitetni, hogy a bolgár kormány kijátszani készül a békeszerződést és más államokkal, mint Angorával és Szovjetországgal szövetséget akar kötni. Ezek a hírek tendenciózusak, céljuk, hogy az antantot félrevezessék. Igaz ugyan, hogy Rosoff Angorába utazott, utazása azonban kizárólag magánjellegű. Bulgáriába ér-

képviselője a nemzetközi leszerelési konferenciára. Hollandia ugyanilyen értelemben válaszolt.

Anglia és Franciaország között a felsősziléziai kérdés rendkívül kiélesítette a helyzetet. Angliát eléggé lefoglalja a kisázsiai kérdés, minden figyelmét a török probléma megoldására akarja fordítani, azért igyekszik mennél gyorsabban elintézni Felsőszilézia kérdését. Franciaország viszont épen a keleti helyzet zavarai miatt szeretné halogatni a felsősziléziai probléma megoldását. Angol politikai körökben nyíltan hangoztatják, hogy

Franciaország új taktikájával német felkelést akar provokálni Felsősziléziában.

Erre azért lenne szüksége Franciaországnak, hogy jogot nyerjen az egész Ruhr-vidék megszállására. Az angol és francia diplomácia mérkőzésének eredményétől függ már most, hogy a felsősziléziai kérdésben melyik álláspont győz. A mérkőzés egyelőre a főtanács összehívásáért történik. Anglia 28-án akarja megtartani a főtanács boulognei konferenciáját, Franciaország viszont szeptember végére akarja elhalasztani. Az egész angol sejtő egyhangúlag lord Curzon javaslatát támogatja és azt írja, hogy

minden halogatás veszedelemes lehet a szövetségesekre, elsősorban pedig Angliára.

Felsőszilézia határától újból nyugtalanító hírek érkeznek. A német kormány számol azzal, hogy a negyedik lengyel felkelés, amelyet a felkelők már be is ígértek, be fog következni. A francia kormány viszont lapjaiban azt hangoztatja, hogy a németek készülnek támadásra Felsősziléziában. A hírek tehát ellentmondóak és egyelőre csak az látszik biztosnak, hogy Franciaország lázasan küldi csapatait Felsőszilézia területére.

kezett két politikus Konstantinápolyból, egy Moszkvából, ezek is magánügyben jöttek a bolgár fővárosba. Bulgária őszintén akarja a békét, tiszteletben tartja a békeszerződést, de fel kell emelnie szavát ama sok ezer menekült érdekében, akik Tráciából jönnek Bulgáriába.

Athéni jelenték szerint a görög csapatok elfoglalták Eskischirt, ahol a felszabadított görög lakosság óriási lelkesedéssel fogadta őket. Athénben a győzelem hatása alatt Konstantin király ismét rendkívül népszerű. Konstantin király különben kíséretével a frontra utazott. A török csapatok ellentállása újabb erősödött, a görög offenzíva meglepő támadási lendülete viszont gyengült. Kemal csapatai heves harcok után elfoglalták Gemlik városát. Ez a város néhány kilométernyire van Brüsszától.

A rendőrprefektus az összeírásról

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

Az általános összeírásról kapcsolatban Popovic Valer rendőrprefektus a következőket mondotta munkatársunknak:

— Mindenekelőtt meg kell cáfolnom egy lapnak azt a hírét, hogy a neveket románosan kell az összeíró-lapon feltüntetni. Ez nem felel meg a valóságnak, ilyen rendelkezés nincsen. Mindenki úgy írhatja, sőt úgy kell, hogy írja a nevét, amint az a születési anyakönyvében van, tehát anyanyelvének megfelelő módon. Az összeírás közigazgatási processzus, azzal semmiféle politikai célt, így románosítást sem szolgálhatunk.

— Kiket fognak az összeírás után kiutasítani? — kérdezte munkatársunk.

— Kizárólag azokat, akiknek nincsen rendes, elismert foglalkozásuk, vagy akiknek egyáltalában nincsen lakásuk. Ezenkívül a közbiztonságra veszélyes egyéneket.

A rendőrség felhívja a közönséget, hogy az összeírásnak pontosan tegyen eleget, mert egyelőre nincsen arról szó, hogy a jelentkezés időtartamát meghosszabbítják.

PISZPUS

(—) Nem szabad ócsárolni okvetlenül minden hatósági intézkedést. A Kolozsváron elrendelt lakosság összeírás sem. Igaz, hogy volt már az idén népszámlálás és általános bejelentés is, de három az igazság. Hátha most sikerül, ami eddig kétszer nem sikerült. Aminek pedig sikerülnie kell, az a hivatalos okadatolás szerint a „bejelentő hivatalnak modern alapokra való fektetése.” Ezért igazán érdemes költséget és fáradságot pazarolni. Mert mindkettőt bőven pazarolják. A költséget a város, a fáradságot a lakosság. Az összeírásra a leginomabb, fényezett, famentes papírpapírokra nyomtattak számtalan rubrikát s hozzá mindenkire kettő is jut a jóból. Számos hivatalnok (mert egyedül képtelenség a rovatokat kitölteni) emeli a díszes kiállítású úrlapok kiállítás költségeit. A fáradság pedig így oszlik meg: először el kell menni a kerületi kapitányságra megtudni, hogy nem aznap kerül az összeírt alany sorra, másnap már sorra kerül az ember az úrlap kiosztásánál, amellyel Lazafaradhat és délutáni visszatérte után megudja, hogy rosszul állította ki. A jól kiállítottához be kell adni az igazoló okmányokat, amelyért másnap este lehet menni. Néhány nap alatt mindezt el is lehet végezni. Olyan nagy ünnepnap ez a kiválasztott szerencsések számára, hogy munkaszünetet kellene örmére elrendelni. Ha pedig munkaszünet lenne, akkor mindenki eleget is tudna tenni kötelezettségének. De így?

— A helyi lapokból látom, hogy uborkaszegény van, de a piacon tagadják. A vendéglős se akarja bevallani s két leit kér egy kovászos nagy eceteslébe aprított uborkáért. Két leit, huszonkét osztrák korona, ötven lengyel márká, nemtudom hányezer orosz rubel: a legnagyobbágyóbb uborka se merne álmodni, hogy öt valaha ilyen drágán garnirozzák a kacsapacsenyé mellé. Ez a kluzsi salátanakvaló ugyancsak felkapaszkodott az uborkafára. Igaz, hogy könnyű dolga volt: segített neki a hatósági árnyékalapítás. Ha ez a segítő jobb elmarad, rég ott van a fentemlített uborka nemcsak a saját anyagában, de a piac anyagában is és ezt e sorok írója azzal is behozonyította volna, hogy az uborkáról, mivel hogy van, nem tett volna említést. Ahogy régi időkben a boszorkányokról rendelték vala, akiket azért nem volt szabad említeni, mert nincsenek. Régen csakugyan nem voltak, de a háború óta él, Maximáli nénekek hívják. Ahol megjelenik, hipp-hopp, eltűnik minden. Így tűnt el az uborkának egész szezonja s ami maradt, csak azért maradt, hogy az ember nyelhessen néhány némi savanyut, ha néhan nagyon nagy öröme találna lenni az életében,

— Egyszer volt egy újságíró, aki koholt vád-mesét pertraktált újságijában. Az újság természetesen Budapesten jelent meg, klerikális lap volt és természetesen antiszemita. Az újságíró riportjából kiderült, hogy blöff, — szégyelte is magát sokáig érte, — az újság pedig tovább uszított a zsidók ellen. Az újságíró becsületes keresztény, aki hitt abban a politikában, amit csinált. És a sorsnak milyen játéka: ezt az újságíró tiz év után a kurzus, a keresztény és nemzeti, letartóztatta, mert nem találta eléggé kereszténynek és nemzetinek. Ez az újságíró Persián Ádám. Ez az újságíró ott volt annak a keresztényi szellemnek a bölcsőjénél, amelynek anyatejét szívták azok, akik ezt a kurzust rázúdították erre a szerencsétlen Magyarországra. Együtt-nőtt vele — egy műhelyben dolgozott vele, — Huszár Károly, Haller István és Beniczky. A Csillérek még fogorvosok, a Friedrichek még géplakatosok voltak, amikor ez a Persián már keresztény volt és keresztény politikát csinált. De az új keresztények, a Friedrichek, Csillérek és Bethlenek új próféták és új messiások akartak lenni, jobb keresztények a keresztény Persiánál, akinek az ő véres és zsidófaló kereszténységéből nem kellett semmi. Persián megmaradt szerény kereszténynek, elhallgatott a dühaj, a betyáros, csárdatempójú új keresztény nemzetiék mellett. De ez a hallgatás, ez a vádoló és utálozó hallgatás még jobban fáj a kurzus hőseinek, mint a bécsi láрма: most egészen hallgattatták. Lezárták a keresztények az öskeresztény Persiánt.

Az Uj Kelet

Az 5682-ik z...
lentős irodalmi ese...
ságnak: Elul hó v...
szerkesztőségének...
évkönyve. Az évk...
megnyilatkozása le...
erdélyi zsidóság a...
dekes gyűjtőmunka...
az erdélyi zsidó m...
kodó egyénisége e...
gét erős reflektoré...
delmes évkönyv há...

Az első a na...
a zsidó és politika...
jelentősebb zsidó...
tartások, imarende...
és vallási életre v...
lesznek. Ez a rész...

az összes...
tézmenyek

Rendkívül hézaggy...
cimjegyzéket nyu...
sónak, amely nag...
zsidó intézménye...
is. A cimjegyzék...
délyi hitközségek...
zsidó egyesületek...
jellegét és mai ve...
tári részben tal...
elmúlt év zsidó k...
összefoglalását.

A politikai r...
nalmány lesz:

az erdélyi...
gale

amely pragmatiku...
galom keletkezésé...
ségyszerűséget, am...
ség előtt eddig is...
mokat fog naplér...
kai részében még...
mány és tudomá...
gitani a zsidó ren...
szágpítés egy-egy...
ben a részben m...
dolkodói is me...
szerepeinek itt, r...
botinszky, Buber...
Legértékese...
legkedvesebb rész...
dalmi rész, amely

egy szenn...

közlünk. A regén...
legbájosabb esee...
elbeszélések, no...
egész sora teszi...
dalmi részét. Az...
alkotásainak leg...
könyvünkbe.

Az évkönyv...
ajándékul szántu...

A román...

Bukarest, ...
román delegátus...
hajón tárgyalna...
hogy Románia e...
a Limato-sziget...
kötést. A romá...
ebbe nem egyez...
Bukarest, j...
hogy a dnyesat...
néhány napja é...

Jugoszláv...

Páris, juliu...
tés szerint Belgr...
Prágába, hogy...
A konvenció M...
legjobb célja el...
és végrehajtása...

Az Uj Kelet irodalmi évkönyve

Az 5682-ik zsidó év beköszöntésével jelentős irodalmi eseménye lesz az erdélyi zsidóságnak: Elul hó végén jelenik meg az Uj Kelet szerkesztőségének nagy, albumszerű irodalmi évkönyve. Az évkönyv első, valóban impozáns megnyilatkozása lesz a nemzetileg megújított erdélyi zsidóság alkotó erőinek. Páratlanul értékes gyűjtőmunka lesz, amelyben megszólal az erdélyi zsidó mozgalomnak minden gondolkodó egyénisége és problémáinak kusza tömegét erős reflektorfényvel világítja meg. A terjedelmes évkönyv három részre oszlik.

Az első a naptári rész. Ebben a részben a zsidó és politikai naptáron kívül az összes jelentősebb zsidó történelmi évfordulók, szerzetások, imarendek és egyéb a zsidó nemzeti és vallási életre vonatkozó hasznos tudnivalók lesznek. Ez a rész fogja tartalmazni

az összes romániai zsidó intézmények pontos címjegyzékét.

Rendkívül hézagpótló és régóta nélkülözött címjegyzéket nyújtunk ezzel évkönyvünk olvasóinak, amely nagyban meg fogja könnyíteni a zsidó intézmények egymással való érintkezését is. A címjegyzék fel fogja ölelni az összes erdélyi hitközségek, szövetségi csoportok és más zsidó egyesületek és intézmények munkakörét, jellegét és mai vezetőségét. Ugyancsak a naptári részben találja majd meg az olvasó az elmúlt év zsidó krónikájának rövid és jellemző összefoglalását.

A politikai rész gerince nagyszabásu tanulmány lesz:

az erdélyi zsidó nemzeti mozgalom története.

amely pragmatikusan fogja ismertetni a mozgalom keletkezésének okait, a történelmi szükségzerűséget, amely előidézte és a nagyközönség előtt eddig ismeretlen politikai dokumentumokat fog napfényre hozni. Az évkönyv politikai részében még számos mélyenjáró tanulmány és tudományos értekezés fogja megvilágítani a zsidó reneszánsz és a palesztinai országépítés egy-egy fontosabb momentumát. Ebben a részben már a külföld nagy zsidó gondolkodói is megszólalnak és olyan nevek is szerepelnek itt, mint Szokolov, Weizmann, Jabotinszky, Buber stb.

Legértékesebb, egyben legérdekesebb és legkedvesebb része lesz évkönyvünknek az irodalmi rész, amelyben többek között

egy szenzációs zsidó regényt

közlünk. A regény a zsidó történelem egyik legbájosabb eseményét dolgozza fel. Finom elbeszélések, novellák, versek és jelenetek egész sora teszi élvezetessé az évkönyv irodalmi részét. Az erdélyi és külföldi zsidó írók alkotásainak legjavát gyűjtjük össze első évkönyvünkbe.

Az évkönyvet rendez előfizetőinknek újévi ajándékkul szántunk.

A román-orosz tárgyalások

Bukarest, július 21. (Damian.) Az orosz-román delegátusok Ovidio közelében horgonyzó hajón tárgyalnak. A szovjetdelegáció kérte, hogy Románia engedje meg az orosz hajóknak a Limato-sziget Románia felé eső részén a kikötést. A román delegáció kijelentette, hogy ebbe nem egyezhet bele.

Bukarest, július 21. Nagy feltűnést kelt, hogy a dnypeszteri román delegáció nem ad néhány napja életjelt magáról.

Jugoszláv-csehszlovák katonai konvenció

Páris, július 21. (Damian.) Belgrádi jelentés szerint Belgrádból katonai bizottság utazott Prágába, hogy megősse a katonai konvenciót. A konvenció Magyarország ellen irányul és legfőbb célja ellenőrizni a trianoni békeszerződés végrehajtását.

PIREK

Az UJ KELET telefonjai:

Szerkesztőség:	977
Kiadóhivatal:	844
Zs. N. Sz.	558

Tammus 17.

Galilea, Zsidóországnak északi fele, területének legnagyobb része, a nagy zsidó szabadságharc élestára elesett. A zsidó szabadságharc leggyávább, legelvtelenebb árulója Josefus Flavius, a rómaiak törébe csalta a parancsnoksága alá rendelt nagyszürű zsidó hadsereget és Galilea egyes megerősített városai, minden segítségtől megfosztva, teljesen a maguk széttagolt erújükre hagyatva, egymásután estek el, a százezer főnyi római hadsereg áradatában. Csak három kicsiny sasfészek tartotta magát gögös halálraszántsággal, a vérrel-vassal meghódított Galilea területén. A galileai zéloták három utolsó végvára: Gamala, a Tábor hegy és Giszkala — de véres végzetüket ezek sem tudták soká elkerülni. Gamala védőseregét két rettenthetetlen zsidó hadvezér vezette: Gamalai József és Chares. Vespasianus, az egész római hadsereggel vétette körül a várat. Az ostromtornyok sűrű sokasága, a faltörő kosok szakadatlan robbaja nem tudta csökkenteni a védők bátorságát. Megesküdtek, hogy a gyűlölt római hódító csak holttestükön át léphet a város területére és esküjüket hiven megtartották. A várfalak már romban heverték, és Vespasianus mégse mert általános rohamot fuvatni a romban heverő fészek ellen. De Gamala védői, az utolsó pillanatban is gögösen utasították vissza minden fegyverletételi ajánlatot. Vespasianus, százezer főnyi római hadsereg ura, végre a szégyentől sarkalva rohamot parancsolt. A római cohorsok benyomultak a romokba temetett utcákba, de Gamala védői, alig hatezren, véres fejjel verték vissza a támadókat. Igaz, drága ára volt ennek a győzelemnek. Gamalai József elesett és Chares halálosan megsebesült. De a huszszoroson nagyobb római hadsereg még így is tehetetlenül állott a veszreiktől megfosztott maroknyi zsidó csapattal szemben. Nyílt csatában nem is bírtak velők: ravaszsággal tudták csak győzedelmeskedni. Szíves visszavonulást rendeztek és kiürítették a vár utolsó épen maradt bástyáját is, melyet előzőleg már elfoglaltak. A maroknyi védőcsapat újra megszállotta a toronyt, de a rómaiak előzőleg már aláásták, úgy, hogy összedől és romjai alá temette az egész védőcsapatot. A rómaiak csak ezt várták. Visszaforodtak és a fegyvertelen lakosságot, gyermeket, aggot és nőket római virtussal könyörtelenül legyilkolták. Senki se maradt életben. A másik védett helyet, a Tábor hegyét szintén csak csellel tudták bevenni. Legtovább Giszkala tartotta magát, egész kicsiny, jelentéktelen városka, de olyan ember parancsnoksága alatt, akinek egyetlen tekintete hadseregkeket ért föl: Giszkalai Jochánán. Ezt a városkát Vespasianus fia Titus vette ostrom alá. Sikertelen erőfeszítések után köveket küldött Giszkalaihoz, hogy adja meg magát. Giszkalainak alig néhány ezer embere volt. Egy napi fegyverszünetet kért, meggondolásra. Titus örömmel egyezett bele, mert serege már teljesen kimerült a vakmerő zsidó harcosokkal való vereskedésben. De Giszkalai tudta, hogy alig kétezer főnyi seregével már nem tartóztathatja föl tovább a római hadsereget, felhasználta hát az egy napi fegyverszünetet és csapatát kilopta a várból — és erőltetett meneteléssel igyekezett Jeruzsálem felé. Giszkala polgári lakossága másnap megnyitotta a város kapuit és ezzel Galilea utolsó talpalattnyi földje is elesett. A zsidó szabadságharc második, döbbenetesen diadonszerűsége vette ezzel kezdetét, mikor az egész római világbirodalommal, a világot hódító római hadsereggel egyetlen-egy város állott szemben, keményen, haláltmegvetően, glóriás hősiességgel és minden emberi képzeletet fölülmuló, rettenthetetlen szívós hazaszeretettel, négy hosszú esztendeig: Jeruzsálim.

Giszkalai János maroknyi hadseregével elérte Jeruzsálemet és ezzel meg volt adva az utolsó nagy nemzeti ellentállás vezére.

Sovány, beteges külsejű ember, de szeme izzó tüzben égett, szava tizezreket tudott haláltmegvető bátorságra tüzelni és ő maga mindig első az első között, ha támadni kellett és mindig az utolsó, ha visszavonulásról volt szó. A galileai zéloták, akik már előbb menekültek Jeruzsálembe, számszerint vagy hatezren, Giszkalai köré csoportosultak. De Jeruzsálem végzete az volt, hogy a kelleténél többen voltak vezérek. Giszkalai mellett ott volt még Eleázár ben Simon, a jeruzsálemi zéloták feje és a vadlelkű hős, Simon bar Gióra, a sicárius vezér. Mindegyik magának igényelte a fővezerséget és sok, sok zsidó vérbe került: polgárháborúnak kellett kitörni az ellenséggel körülvett városban, míg végre a három hős megegyezett, hogy egymást és a hazaszeretet szent nevében békéjébot nyújtottak egymásnak. Több mint három hosszú évig tartott ez. Közben Vespasianus serege szakadatlanul ostromolta Jeruzsálemet. A világtörténelem nem tud felmutatni még egy ilyen hosszú ostromot: a rómaiak minden vérszomjas erőfeszítése szeggyent vallott a zsidó ritettségben. Közben Vespasianus római császár lett. Az ostromló sereg vezerségét fia Titus vette át. Belélták, hogy fegyverrel nem bírnak a zsidókkal. Arkot vonattak egész Jeruzsálem körül, hogy kicheztessek a várost. Az élelem egyébként is fogytán volt a várból. Négy esztendei ostrom és polgárháboru megtették a magukét. Tammus 17-én megszűnt a mindennapi áldozás a templomban. Már nem volt élő állat az oltár részére. De Jeruzsálem, de Eleázár, Giszkalai és Bar-Gióra rendületlenül állottak. g. j.

A polgármesterek kongresszusa. Dr. Hosszu, Kolozsvár helyettes polgármestere tegnap üdvözlő táviratot intézett a Temesváron üléselő polgármesterek kongresszusához. Bejelenti, hogy csatlakozik az összes eddigi s ezentul hozandó határozatokhoz, de minthogy a polgármester és a városi tanács legnagyobb része szabadságon van, nem vehet részt személyesen a kongresszuson.

A jugoszláv belügyminiszter elleni merénylet. Bukarestből jelentik: A külügyminisztérium a következő táviratot kapta a belgrádi kormánytól. Tegnap délelőtt 9 órakor, amidőn Draskovits belügyminiszter Delnika útfőrdőn sétált, egy férfi eléje állt és két revolverlövést adott le. A miniszter nyomban meghalt. A merénylet letartóztatták. A merénylet rendkívül leverő hatást keltett belgrádi politikai körökben. Draskovits jó barátja volt Romániának.

A „Ceire Cion” Világszervezet erdélyrészi központja e hónap 24-én, vasárnap délután 6 órakor a neolog iskola kis imatermében gyűlést tart. — Tárgy: Delegátusválasztás a „Ceire Cion” bécsi II. világkongresszusára. A tagok jelenjenek meg pontosan.

Megölték egy francia tisztet Bulgáriában. Szófiából táviratozzák: Julius 14-én a francia nemzeti ünnepet a bolgár főváros is megünnepelte. Az ünnepségen az ott tartózkodó francia misszió egy főhadnagya is részt vett. Amikor a főhadnagy hazafelé tartott, ismeretlen egyének megtámadták és két revolverlövessel megölték. Az eset felett a kormány sajnálkozását fejezte ki.

Augusztus 15-ig meghosszabbították a germán lei beváltását. A pénzügyminisztérium elrendelte, hogy a Banca Generala bankjegyeket augusztus 15-ig váltsák be.

Két új ezred jön Kolozsvárra. A VI. hadtest parancsnoksága kérelmet adott be a polgármesteri hivatalhoz, hogy a város ingyenes területet adományozzon a hadtestnek két kaszárnya felépítésére. Az építkezés azért vált szükségessé, mert október elsején két új ezred jön Kolozsvárra. A városi tanács elvben hely: adott a kérésnek és augusztus 15-én tanácskozást fog folytatni a hadtestparancsnoksággal. A katonai hatóság lövészeti gyakorlótér is kér, de erre alkalmas területtel a város nem rendelkezik.

SPORT

gy csupán a buza- és árólag az államnak. A kivitelét szabaddá tett. A miniszter előterjesztése által megállapítandó.

Altak ki hadikár. A hadikár jelentik, hogy a hadikár megítéléséhez szükséges királyságban öt milióngtörlesztés címen kifizetés pedig egy milliárd.

Bukarest—Brasov. A CFR. központi vezetékek a Bukarest—Brasov fővonalának kiegészítésére. Kétszázötven, készülő terveket megtekintünk érezhetően meg Konstanzból 36 óra múlva bármilyen áru.

Piac: A dollár 833.—, belga frank 13900, holland 12874, jugoszláv korona 17370, svéd korona 1109.—, orosz rubel —, —, —.

Amsterdam. Brüsszel 1166.30, Stockholm 1634.65, London 592.40, Zürich 1256.70, Prága 9890, Budapest

825.—, Berlin 797.—, 308.—, London 2182.—, Brüsszel —, Kopenhága 78 1/2, Madrid 190.—, Zágráb 380.—, Bécs 81.—, osztr. leb.

455, font ster. 815—825, francia frank 1430—1450, osztr. 80 1/2, svájci frank —, 80—800, lengyel marka

mai árfolyama 17.50

PIREK

ra: Előadások rendje a mozgó igazgatósága nyolc, hogy a jegyelvétel alkalmán lévő jelzést: Az I. számú jegy a 7 óras s a III. jelzést. Sok félreértés van más előadásra akar a jegy szövegét. Jegyek az Akinek ideje engedi, a lehetőleg az 5 óras előadás torlódás a Szinkronosabb még. — Vasárnap, szadalmi dráma, a Pathé Suzanne Grandais. Egy atyját megkímélje egy a anyja vétkét magára veszi a csöndes falai közé vonul nem engedi, hogy élve elte és boldog lesz szeretett. ezdettel: Gyermekelőadás. Adalmas „Xa-Xa”-sorozat ledde, a „Xa-Xa” másor bemutatásra. — Szerda, „Xa” harmadik fejezet: Az állatvilág e remeke, sokatlan sikert aratott. A az egyes fejezetek fulmány indította a Szinkronos első és második rész és így módot nyújtson a csemege megtekintésére, ez nem juthatnak. A harfejező) részt három-három

PONYVA

icsődben is — kapható: **TEMESVÁR.** Albala, Timisiora-Fabrik.

A VAC Nagyváradon. Nagyváradról jelentik, hogy a Vivó Atlétikai Club footbalcsapata játékokon délután odaérkezett. A budapesti zsidó footbalcsapat vendégszerzésével kapcsolatban a nagyváradai sportéletben is helyreállt a béke. Tudvaleg ugyanis, hogy a nagyvárad két rivális csapat a NAC és a Törökvis hosszú idő óta a legrosszabb viszonyban élt egymással és az éles ellentét a közönséget is két gyűlölködő táborra osztotta. Már a gyűlölködés már-már a nagyváradai sportélet és a gyűlölködés idezte elő. A kiváló képességű budapesti elsőosztályú footbalcsapat nagyváradai szereplése most aztán helyreállította a sportbékét a nagyváradai riválisok között. A NAC és a Törökvis együtt rendezte a VAC-mérkőzéseket. Ma, vasárnap délután a Törökvis, 26-án kedden pedig a NAC les a kitűnő zsidó footbalcsapat ellenfele. Csütörtökön, 28-án valószínűleg fiatal testvércsapatával, a Makka-keval játszik a VAC. Nagyvárad közönsége óriási érdeklődéssel néz a nívós sportéletet nyújtó mérkőzésekre.

Arad. Ma, vasárnap Aradon válogatott footbalcsapatok játszanak. Temesvár és Arad válogatottjai fognak találkozni, ami izgalmasan érdekes sporteseménynek ígérkezik. Mindkét város footbalcsapata annyira fejlett, hogy a mérkőzés kimenetelet nem lehet előre megjósolni.

Marosvásárhely. A régi játékosaival megerősödött és különben is jó formában levő MTK a nagyváradai Egyetértést látja vendégül. Tekintve, hogy az Egyetértés footbalcsapata erősen legyengült, az MTK előreláthatóan három-négy gólkülönbséggel fog győzni.

Szamosújvár. A jóképességű Spárta hívta meg barátságos mérkőzésre a kolozsvári kerület bajnokságát, a Haggibort. A Spárta legutóbb a KKASE-vel játszott döntetlenül, a KMTE-t pedig 7:1 arányban megverte. A Haggibort teljes első csapatát állítja ki a ma délutáni mérkőzésre.

Főszerkesztő: DR. FISCHER JOZSEF
Felelős szerkesztő: MARTON ERNŐ
 Kiadó: KADIMÁ kiadóvállalat részv. társaság
 Szerkesztőség: Gábor Rög, Farkasud (vált. Páncs János-ut) 48
 Kiadóhivatal: Szentlélek-utca 1/a.

NEUMANN M.

terti fia és leánya-nya arháza
 CLUJ—OLOZSVÁR, — FÖTER.
 Presko férfi-újság a gupin Lei 750.—

Pályázat

A évi statusquo zsidó hitközség egy legkésőbb 1. évi szeptember elején elfoglatandó okl. tanítói alapszabályzatot hirdet, ki heberül, románul és magyarul tanítani tudjon, valamint a hitk. jegyzői teendőket is végezze. Csak azon szigorúan vallásos tanítók pályázhat, akik a pedagógia terén elismert jártassággal bírnak. Kor, családi állapot, képesítést és működést feltüntető pályázatokat legkésőbb augusztus 2-ig be kell adni.

Évi fizetése 18.000 lei és megfelelő természetbeni lakás.
 Déva, 1921. július hó 17.
 Blum Zsigmond, hitk. elnök.

Pályázat

Növekedés miatt melamed állásunk megüresedett. Keresünk melamedot, ki chümezt, rasit, kezdőkkel geometriát je eredménnyel tanít. — Költséget csak a megválasztott fizetünk. — Ajánlatokat bizonyítványmásolatokkal kér Talmud Tóra Egylet, Diószentmárton, Krausz főrabbi címére.
 Diószentmárton, 1921. július 18.
 Talmud Tóra Egylet.

CIMKÉK, PLAKATOK, RÉSZVÉNYEK ÉS EGYETEMI JEGYZETEK

a legkényesebb ízlésnek megfelelően készíttetnek
BAGA ISTVAN 2222-1
 litografiai műintézetében
 Cluj, Str. Jorga (Jókai-u.) 2
 A legrégebbi cluji grafikai műintézet, kibővíve a legmodernebb gépekkel, egytől akárhány szinig készít megrendelésre pontosan, bármely kompl. kált: grafikai munkát

AUTOMOBIL ÉS GÉPKERESKEDELMI VÁLLALAT

Sürgönycim: **ABLONCZY, ARAD** Str. ALEXANDRI (SALACZ U.) 6
 Telefon: 112 ARAD Telefon: 112
„TAURIL“ Köpenyek. — Tömlők.
„FICHEL & SACHS“ Tömörgummi-abroncsok. Hintókerék-abroncsok. Golyóscsapágyak.
 Erdélyi vezérképviselete és gyári lerakata. — Kiváló minőség. — Olcsó árak.
„WOLFNER“ féle gépszijak képviselete és nagy raktára.

Sz. 968—1921 Dályázat

A mezőszegyei (Torda-Aranyos m.) közjegyző keres azonnali belépésre egy adóügyekben jártas románul is beszélni tudó irnokot. Nős egyének előnyben részesülnek. Beválás esetén aljegyzői állásra helyettesíteni fog. Mezőszegyei, 1921. július 15.
 Kővári Miksa közjegyző.

Befőttes- és uborkás-üvegek megérkeztek

prima minőségben legolcsóbb árban kaphatók
 Táblaüveg — Ablaktapasz
 Kristályfehér üvegaruk — Porcellánárak — Wilhelmsburgi kőedény — Keretléc
 waggontételben is kaphatók

Komlós Testvérekénei

ORADEA-MARE — NAGYVÁRAD
 Kérjen árajánlatot!
 KÁVÉCSARNOK "המזרח" és étterem jóitalok, naponta friss házisütemények
GRÜNFELD-nél
 Oradea-Mare, Str. Saguna (vált. Kapucinus-utca) 6
 Pontos kiszolgálás!! — Szolid árak!

BREUER ÉS RÓNA

nemzetközi szállítási-és bizományi vállalat
 ORADEA-MARE. Interurb. telef. 5-55
 Szállít bármely országból egész Románia területére waggontételeket és darabárakat biztosítással.
 Olcsó díjtételek. Külön árubiztosítási osztály

Externa nemzetközi szállítási és vámolási vállalat

Központ: Oradea-Mare.
 Filékek: Biharpüspöki, — Bihar-keresztes, — Nagyszalonta, Kötégyán, Halmi
 Nemzetközi transportok. Állandó gyűjtőwaggonok Wienből, Budapestről és a külföld nagyobb városából. — Állandó belföldi gyűjtőforgalom.
 Sürgönycim: „EXTERNA” — Oradea-Mare

Restaurant Bihor étterem (volt Lloyd)

ujjonnan átalakított teli-kerthelyisége **GRÓSZ FARKAS és STEIER DÁVID** vezetése alatt 300 személyre berendezve **MEGNYILT!**
LAKODALMAK és BANKETTEK rendezését jutányosan vállaljuk
 ORADEA-MARE (NAGYPIAC TÉR)
 ראם שהי ש"ב בקדל ראם נאלאנטא תחת דגל הרה"ק מוהר"ר יוסף צבי דובינסקי שליט"א

I-a fehér koronadugót és parafadugót minden kivételben eredeti gyári árban szállít **KERTÉSZ EMIL** bizományi irodája **ORADEA-MARE** 1047-1
 Str. Alexandri (vált. Teleky-utca) 34. szám
 KARL SIMON Kősterlei (Csehország) parafaművek vezérképviselete és bizományi lerakata

Külföldi bevásárlási utamról hazatértem. A legmodernebb és legszebb ruhahímzés-minták és mindenemű **KÉZIMUNKÁK ELŐRAJZOLASÁT** és hímzését, a legkényesebb ízlésnek megfelelően elvállalom.
 Hímzésben jártas leányt előrajzolásához felveszek **ÖZV. WALDBERGNE,** STR. MATEIA (MÁTYÁS KIR.-U.)

Grünwald és Péchy
Üvegcsiszolda, tükörárugyár és épületüvegezési vállalata
 Oradea-Mare, Str. Gerliczy-utca 16
 tudatja, hogy tükörüveg-szállítmánya megérkezett!

Készít mindenféle csiszolt butorüvegeket és tükröket, tükrök ujraíroncsorozását. — Fintükrök I. II. III. rendű (10/10 coli) ládákban. Épületüvegezés! Minden méretű valódi cseh táblaüvegek állandó nagy raktára

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

DEUTSCH K. I.
 üveg és porcellán nagykereskedés r. t.
Oradea-Mare — Nagyvárad,
 Str. Nicolae Jorga, v. Zöldfa-u. 4.
 Telefon 71 Interurban
 Állandó nagy készletek fehér, kristály, üveg, karlsbaldi porcellán, diszmű- és konyhaberendezési cikkekből.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy sor Ára 1 lel. Vastagabb betűvel 2 le.
Lekisebb apróhirdetés Ára 10 lel.

Üzemvezető, gyakorlott keményfakészítő bükkerdő- és fűrészüzem vezetéséhez azonnal felvétetik. Csakis jobb munkacélre reflektálunk. Akik talpfakészítésnél már közreműködtek, előnyben részesülnek. Szíves ajánlatok „Üzemvezető” jellegre e lap kiadóhivatalához kéretnek. 2218-1
Egy jobb zsidó családból való fiú tanulónak fizetés-sel felvétetik. **Szombaton zárva.** Jakab Ernő, fűszer- és csemege-üzlete. 2221-1

Keresetetik modern 3 szobás lakás megfelelő le-
lépési díj mellett. Ugyan-
kők jelentkezzenek a ki-
adóhivatalban. 2218-1
Ebédítő, háló- és konyha-
berendezésem a legol-
csóbb árban eladom. Braun
Timár-utca 1. 2219-1

Uj ölglyahordókat, pintérek által készítve nem gyárilag, elsőrendű kivitelben prompt vagy később szállíthatok megrendelésre minden mennyiségben 100 literől 1200 literesig a mai viszonyoknak megfelelő árban.
Szilvás kádakat készítek rendelésre, minden mennyiséget és azokat a szükséges helyszínen összeállítom saját fenyődeszka- és abroncvasból. Friedmann Herman, Avasváros.

Butor- és épület-
vasalást, gazdasági cikkeket, permetezőt, stb. meg-
lepő olcsó árban szállítok
postán és vasuton. Kérjen
áránlatot. 1249

Stern vaskereskedő
Oradeamare-Nagyvárad
Str. Nicoles Jorga
(Zöldfa-utca) 10. sz.

HA vöröszegénységben, idegbe-
telegségben, az ivarszervek idült
bántalmában szenved, vegye
meg a páratlan gyógyhatású —
fürdői célokra használt —
kínó vasártelki természet-
es vasápsót (Eisenmineral-
moor, Moorsalz) kapható minden
mennyiségben a

Rózsa nagydrogeriában
(Cluj—Kolozsvar, Piata Unirii 28
Mátyás kir. tér) — 1216

GOLDSTEIN, WEISZ
ÉS DAVIDOVITS
16 óra és órákel-
lékek nagyban
ORADEA-MARE,
Ferdinand király-u. 8

Lőrincz Sándor
Automobilvállalat,
javító műhely,
autogén hegesztés
Cluj, C. Reg. Ferdinand 116

Romlott borokat és borseprőt

lepárlás céljából veszek.
Borok erősségének megjelölése
mellett fix áránlatot kérek.

Abrahám Oscar, Dicsőszenfmarion.

MARASESTI, S. A. R. PENTRU INDUSTRII CHIMICE ajánl:

bőr- és csontenyvet, mütrágyát, csonilisztot,
kénsavat, sósavat, rézgalicot, vasgalicot, vas-
miniumot, venetian pirosat

a legelőnyösebb feltételek
mellett. Butorgyarak kérjék
ingyen enyvmintaküldeményünket a clujli irodától

Központ: Bukarest, Str. Campeneanu No. 4
Fiók: Cluj, Calea Reg. Ferdinand No. 54

Kész nyári ruhák, hölgyek és
leányok részére érkeztek
SIPOS JENŐ céghez
Póter 17. szám.

BLUMENFELD ÉS SIMON
RT. CLUJ 1208 Bor, szesznyakkereske-
dés, likőr- és rumgyár
Ajánlja saját főzött szilva-, seprúpálinkáját és cognacját, kintinó
likőr- és rumkülönlegességeit, valamint finom uradalmi fajborait.
Str. Julia Branla (v. Szentegyház-u.) 22

PALACE-KÁVÉHAZ

TIMISIOARA — TEMESVÁR

Temesvár legelőkelőbb és leg
látogatottabb kávéháza. Belváros
főutvonalon. Kifinó italok és
hideg ételek. Figyelmes kiszol-
gálás. Esténként cigányzene. 5
órai teák. Délutánonként kvartett.
— Tulajdonos: DAN ARTHUR
— Erdélyiek találkozóhelye. ::

Nincs Kiárusítás Csak a régi Olcsó árak Dick áruházban.

- 1 mtr karton vagy delén Lei 5.—
- 1 mtr első. kelengye-
vászón..... Lei 12.50
- 1 mtr I r. gyermek-zelg Lei 14.—
- 1 mtr 120 cm. széles fe-
hér himzett grenadin Lei 16.—
- 1 mtr Ia francia ruha-
vászón..... Lei 21.50
- 1 drb női- vagy férfi-ing Lei 39.—
- 1 pár férfi cernakeztyü Lei 18.—
- 1 pár női selyemkeztyü Lei 21.—
- 1 drb kötött férfi nyak-
kendő..... Lei 22.—
- 1 mtr Ia 130c női- vagy
férfi gyapjuszövet.... Lei 78.—

Fürdődresszek és gyermektrikók minden
nagyságban, rendkívül olcsó árban kaphatók

Héber gyorsírás tankönyve
Hasztenografia Haivrit. — Megrendelhető a
Zs. N. Sz. könyvosztályában. — Ára 30 lei

HÖLGYEK FIGYELMÉBE!

Vásznak, zephírek, kretonok, harisnyák
legelőcsőbb beszerzési forrása
WEISZ ÉS MOLNÁR
női divat-, kötött- és rövidáru-üzletében
Calea Regale Ferdinand (v. Wesselényi Miklós-utca) 7.

Sárga kecskenőcses gépszőr, szappan
és mindenféle növényolajok vago-
sételben kapható „MERCUR” vegyigyár Cluj, Kriza-u. 4

PANAMA KALAPOKAT

felelősség mellett a legszebben
és leggyorsabban tisztítanak
KOHN N. EMIL
villanyerőre berendezett
férfi- és női kalapműhelyében
Cluj, Reg. Ferdinand (Ferenc József-ut) 37

„GÓLYA“-ÁRUHÁZ

928 occasiója:
1 gouvlirozott gyapjuszövet női alj .. 250.— lei-től
1 tiszta gyapju női kabát..... 480.—
1 tiszta gyapju női ruha, legújabb fagon 600.—

CUKORRA ÉS CSOKOLADÉ PAKTÁR

LUSZTIG és NUSSBACHER Calea Regale Ferdinand No. 31
Szállítunk postán, utánvét mellett.

„METROPOL“-ban Caffé-restaurant

és elsőrangú cigány-
zene esténként (1908)

CITROM

(rothadt mentesen) — mazsolát,
mandulát, meggyorót és vanillát
szállít nagyobb mennyiségben

LÉB FIVÉREK CLUJ,
Piata Mih. Vit. (v. Széchenyi-tér) 6
TELEFON 471 TELEFON

ÉRTESÍTÉS!

Rövid- és galanterie-
árakban állandó
nagyraktár

GLORIA
kötött-, szövött- és
rövidáru nagykereskedés
CLUJ, CAL. REG. FERD. 30
[Széchenyi-tér] Széky-palota.

295 LEIÉRT 295
csak a volt Lakatos-áruházban
EISENSTÄDTER FÜLÖPNÉL
Str. Regina Maria (Deák Ferenc-
utca) 13. szám alatt kaphat
gyermek sportkocsit, nyugvóágyat és gyermekszékelt

KLEIN ÉS LAZAR
nemzetközi szállítási vállalat
Arad, Str. Col. Pirici (Vörösmarthy) 2.
Rendszeres gyűjtő és vagonforgalom a külföld
valamint belső minden irányából és irányába
Kirendeltség a curtici határállomáson

Kereskedők figyelmébe!

Cérna nagymennyiségben állandóan rak-
táron (kutyafejű márka gar. 400 yard)
Landesmann & Weisz Export-Import cég
az intrai (Olaszország) cérmagyár erdélyrészi
kizárólagos képviselete és gyári lerakata:
Cluj, Palatul Urania (Radák-utca oldal)

„Melissat” kérien, ha finom cukorkát akar

Deutsch Testvérek Cluj, Piata Unirii (v.
Mátyás király-tér) 28.
Nemzetközi szállítási vállalat. — Rendszeres gyűjtő- és vagon-
forgalom a külföld, valamint a belső minden irányából és
irányába. — Fuvardíjvisztérítési és felülvizsgálati irod.

Csak egy ut vezet

az erőhöz, egésséghez
a páratlan hatású

HIGIEA SÓSBORSZESZ

Kapható mindenütt!
Gyártja: „HIGIEA” Kosmetikai és Vegyészeti Gyár
1214 CLUJ — KOLOZSVÁR

E L A D Ó

prima minőségű tűzifa,
míg a készlet tart, waggonként
(Waggonként 6 dt garantálva)
házhöz szállitva 2400 leiért, ölen-
ként 400 leiért.....

BOGNÁR ÉS SZANTÓ

Erdélyi Kereskedelmi R.-T. gazdasági osztálya
CALEA REG. FERDINAD 70. TELEFON: 10-14
A fa minőségileg megtekinthető Cal. Reg. Ferd. 68.

VADÁSZ ÉS TSA

VILLAMOSSÁGI ÉS VIZVEZETÉKI RE-
RENDEZÉSEK SZERELÉSI VÁLLALATA

Cluj, Egyetem-utca. — New-York épület.
Telefon-szám: 2-14. 997 Telefon-szám: 2-14.